

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

פז.

עין משפט
נר מצוה

קלא א מיי פייג מהל'
תפלה הלכה ו ועיין
בהשגות סמוג עשין יט
טוש"ע א"ח סי' תכח סעיף
ז [ונברז אלפס פרק ד'
דמגילה דף רע]:

תורה אור השלם

- 1 וְיָהוּדָה שָׁמַע עֲבָרֵי הַבְּאֵרָא מֵאֵל פֶּלִי הַלֵּל
דְּבִרְיָה לֵה
2 לָקַח אֶת סֵפֶר הַהַדְרָה
הַזֶּה וַיִּשְׁתַּמֵּן אֶת כָּל הַדְּרָשִׁים
אֵילָן בֵּרִית ׀ אֲלֵהֶם
וַיְהִי שֶׁשֶׁן בָּרַךְ לַעֲדֵי
דְּבִרְיָה לֵה
3 וַיֹּמַר לָתֵם בְּרוּךְ מִיָּהוּדָה
יִקְרֵא אֵלַי אֶת כָּל הַדְּרָשִׁים
וְהִזְכִּירָה וְאֵינִי כָתֵב לַחֲסֵפֶר
בְּיָדוֹ
4 וְיִהְיֶה אֲחֵר בְּרוּךְ מִיָּהוּדָה
וְהִזְכִּירָה וְתִמְתָּ וְהִשְׁבֵּן שֶׁן
בְּכָל מֵאָה יִשְׁבֵּן שֶׁן
הִישֵׁב שֶׁן כֵּט
5 וְאִלְעָזָר בֶּן אֲחִיזֵהוּ
וַיִּקְרֵא אֵלַי אֶת כָּל הַדְּרָשִׁים
וְנִבְנְעָה פִּינְסָה
שֶׁן אֵשֶׁר שָׁתָן לֵב בְּדֵר
אֲפָרָסִי
6 וְשִׁמְשׂוֹא לֵב וַיִּסְפְּדוּ לוֹ
בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּקְרְבוּ בְּרִיקָה
וַיַּעֲבִירוּ שְׂשׂוֹאֵל הַסִּיר
הַנּוֹתָב וְהַחֲסִיד וְהַדְּעִינִי
מִתְּרָץִי־ שִׁמְשׂוֹא א כ ב
7 מִשְׁבֵּל לֵאחִיזֵהוּ וְאֲדָרְחִי
חֲתִילִים ז
8 מִיָּהוּדָה מִנְחֹחַן צֶדֶק
וַיִּקְרְבוּ לְדָרְלוֹ לֵב יִתְּנוּ
לָהֶם וְלִמְלִיכֵם בָּרַךְ יִתֵּן מִסְפָּר
דְּחִיבֹב קֶשֶׁת נֶדֶף קִשְׁתוֹ
שִׁיעִיחוּ מִכָּל
9 לֵב כֵּן עֲבָדִי מִיָּהוּדָה
בֵּיתִי נֶאֱמָר הוּאֵ
10 מִי יִתֵּן אֶת וַיִּקְרְבוּ
מִגְלִי מִי יִתֵּן מִסְפָּר וְהִזְכִּירָה
אִיבֹת כ י
11 וְהִכְפֵּה לֵב צִיָּה אֶמֶת בִּי
מִצִּיָּהוּ לֵב עֲנִיָּה אֶת
וְעִמְקֵי הַלֵּאָה בְּלִכְתֶּךָ עֲמִטִּי
וְתִפְלִטִי אֵלַי וְעִמְקֵי מִכָּל
הַדְּעִינִי אֵשֶׁר עָלֵי
12 שְׁמוֹת לֵב
וְהִזְכִּירָה
13 וְיִתְרֵךְ יִצְחָק מִרְדֵּה
עֲגִלָּה עַד מֵאֵד וַיֹּמַר מִי
אֶפְסֹאפוּ הוּא הִזִּיק עַד בְּרִיקָה
וְלֵב וְאֶבֶל מִכָּל מִסְפָּר הַחֲסִיד
וְאֲבָרְכֶנּוּ עַד בְּרוּךְ יִהְיֶה
בִּרְאשִׁית כ ד
14 וַיֹּמַר אֶלֶהֶם יִשְׂרָאֵל
אֲבִיבֵיהֶם אֵל כִּי אֶפְסֹא לֵב
שֶׁן קִרְוֹ מִזְמֹרֹת הָאֲרִיץ
בְּכִלְכִּים וְהִזְכִּירָה לֵאשֶׁר
מִנְחָה מַעֲט יָדָהּ וְעִמְקֵי דֹבִי
וְלֵב טִנְיִים
וְשִׁשְׁקִיִּים
15 בִּרְאשִׁית כ ו
16 וַיֹּמַר אֵלַי אֲבִיבִי
מִבְּמִשְׁקֵה הַגִּידָה אֵלַי אִשְׁפָּה
לֵב רַעֲשֵׁי־ בִּרְאשִׁית ז ח
17 וְיִתֵּן רֹאשִׁית לִי בִּשְׁם
רִיקָשָׁה חֲמֻקָּה שִׁפְחֵי הָאֲרִיץ
שֶׁן עֲדָתָ ׀ עֲשֵׂה
וּמִשְׁפָּעֵי שְׂשׂוֹאֵלֵי־
דְּבִרְיָה לֵב כ א
18 אֵשֶׁר יִהְיֶה הָאֲרִיץ עֵוִן
וְהָאֲרִיץ שְׁמוֹ הִיָּה הַאֲשִׁי
הַיָּהוּדָה כֵּן וְיִשְׂרָיִל הַיָּהוּדָה
אֵלֵהֶם וְסֵר מִרְעֵי־
אִיבֹת א א
19 וְקִדָּה הָאֲרִיץ הַשְּׁמֵנָה
וְהוּא אֵל הַיָּה הִשֵּׁה בֵּרֵךְ עֵוִן
אֵל הַתְּהוֹמָתוֹת
וְלִקְחָתָם מִפְּרִי הָאֲרִיץ
וְהַיָּהוּדָה יִתֵּן בְּכֹרֵי עֲגִבָּיִם
בְּמִדְבָּר י ב
20 וְיִשָּׁא אֵל כָּל בֵּרֵךְ אֵשֶׁר
בְּכִשְׁתָּה אֲחֵר שְׁתֵּנָה אֵשֶׁר
בְּכָל יְהִיָּה וְתִלְדֵּן עֲמוֹ אֵלַי
כָּבִיד יִהְיֶה מִפְּתֹחַ הָאֵבֶל
וּמִכְסֹחַ תְּשֻׁתָּה וּבְחִיקוֹ
שֶׁתִּכְבֵּשׁ וְתִרְדֵּי לוֹ בְּחֵבֶל־
שְׁמוֹאֵל ב ב

מסורת הש"ס

(א) מנחם לך, (ב) נשם אֶת־
(ג) [נשם לִיחֶיךָ], (ד) [נשם]־
אֶת־אֶת־עַיִן עֵקֶב דְּרֹכֵי בֵּי
וַיִּרְדָּה לֹו הַשֶּׁמֶשׁ הָהוּא
יִמְצֵי עֵינֵי שֶׁשֶׁשׁ שֶׁבֶה
כִּי־לֵךְ לְ, (ו) וַיִּבְנֶת
מֵטָה, (ז) כְּלוֹתָהּ, (ח)
לְתַקְּנֶהֶם, (ט) כְּבֹהֵם, (י)
כִּי־יִלְחֶם יִבְנֶת
כִּי־יִלְחֶם דְּרֵשׁ־
הַמֶּלֶךְ וַיִּמְנָחֶם לֵךְ כְּנִי־
כֵּלִי מִנְּהֵם דְּכֵר וְ
כֵּשֶׁם שִׁינִי, (ק) סוֹף פִּי
וַיִּלְחֶם

גליון הש"ס

גמרא מכאן ואילך כתב
יהושע. עי' (מגילה) [מכות]
דף יא ע"א: תוס' ד"ה פ"ה
כו' דהא ידמיה. עיין
בתשובות נודע ציודק מ"ת
חא"ח סימן קו:

נְהוֹת הַב"ח

(א) גמ' עד כאן הקב"ה אומר ומשה כותב כל' ומינית אומר נמחק: (ב) רש"י ד"ה ל"א הכי גרסין למתניתא וכו' בני קרח הוא. וגרסין כאן קא חשיב אברהם וקא חשיב איתן והאמר רב כו' ומשני איתן האזרחי דקא חשיב הכא יעקב דכתבי ביה ויזרח לו השמש הס' ד:

מוסף רש"י

[illegible]

מוסף תוספות

- א. ויג' עד ולו. ויט"ב.
ב. שאין עומד עם הקורא
שליח ציבור שמחזן עליו.
ג. כדי שלא יהיה ניכר
שהדושה הוא בחבן.
ד. ר"ל אמר איוב
מנגס.
ה. מיה, מחולפת שטתיה
דר"ל. דתמן אמר ר"ל
בשם בן קפרא בימי
אברהם היה, והכא אמר
איוב לא היה, מאי לא היה,
ביסורים שנחבכו עליו.
נראהם רבה סוף פרשה ור"ל.
ו. אלא.ס.

יבין גרשום

ליום השבת שנאמר בשביל
אדם הראשון ועל ידי [']
זקנים הני דקא חשיב (א)
ולבר מאדם הראשון ה' (ב)
' כולוהו קצבו
בר מזמוריהן: וסיעתו.
לתלמידיו. ויהושע דבר
הימים עז לו. כלומר הוא
בשבת היחם בדברי הימים
מאדם הראשון עז עצמו:
הואיל ואשתו. משאר תורה
שהללו נמי משאר דרמז:
אשתו. כ' משאר תורה
ידרשו קרא אותו ולא שנים.

חוקיה וסיעתו. בני דורו שהאריכו ימים אחריו: **כצבו ישיעיה.** שהרגו מנשה^ה ולא כתב ספרו שלא היו הנביאים כותבים ספריהן אלא לפני מותם: **משלי קהלם.** דכתב בספר משלי (כה) אשר העמיקו אנשי חזקיה וגו' ועל שחזקיה גרם להם לעסוק בחזרה דלאמרינן צחלק (סנהדרין 97

(ד:) גען חרב על פתח בית המדרש
 כו' נקרא הדבר על שמו: **אנשי**
כנסת הגדולה. חגי זכריה ומלאכי
 ורובצבל ומרדכי וחזריהס: **רצו**
יחזקאל. שגמנבא בגולה ואיני יודע
 למה לא כתבו יחזקאל צונו אס לא
 מפני שלא נחנה נצואה ליכתב בחוה
 לארץ וכתבום אלו לאחר שבאו לארץ
 וכן ספר דניאל שהיה בגולה וכן מגילת
 אסתר ושנים עשר ממוך שהיו
 נצואותיהם קטנות לא כתבום הנביאים
 עמאם איש איש ספרו וצאו חגי זכריה
 ומלאכי וראו שרוח הקדש מסתלקת
 שהיו הם נביאים אחרים ועמדו
 וכתבו נצואותיהם וזכרו נצואות
 קטנות עמם ועשאום ספר גדול שלא
 יאכלו מחמת קטנם: עד לו. עד
 שיהם עממו: **מסייע לי' כו' עד שיהם**
עממו. שכתב דברי הימים עד שיהם
 בו את עממו: **ומאן אסקיה**. מי סימנו:
הניא כמאן דאמר. כל"ה הך דקמני
 לעיל [ד:] יהושע כתב ספרו ושמונה
 ספוקים שכתביו אסר כי הניא תנא
 דלקמני דאמר נמי יהושע כתב:
דסניא. פלוגמא דתנאי בהאי וימת שם
 משה כו': כמו **שנאמר להן כו'**. אכולה
 מילתא קאי דקאמר הק"ה אומר
 ומשה כותב כמה שמנינו שהנביאים
 כותבים מפני רבם: **יחיד קורא אותן**.
 כלומר אין מפסיקין בהן: **לימא ר"י**
היא. דאמר לא כתבם משה לפיכך
 שמתנו משאר התורה ודלא כר"ש:
הואיל ואישתנו. לכתוב דמעת אשתנו:
ואימא יעקב כו' לא גרסינן לה:
 ל"א (י) גרסינן [למתניתא] דלעיל [ד:]
 במניינא דעשרה וקנים דקא חשיב
 אברהם ואיתן האורחי ולא קא חשיב
 אסף דקסבר משלשה בני קרח הוא:
והא אמר רב כו'. גבי ויחכם מכל
 האדם מאיתן האורחי וגו' (מלכים
 א' יא) איתמר וכן הך דימנן זה משה
 האומן דהוא קרא איתמר דכתיב צו
 והימן וכלכל וגו' [ד"ה א:] **פרי הימן הוו**.
 משכיל להימן האורחי (תהלים פח) הימן
 אחרינא הוה: **ששנותיו ענן**. איוב
 שהאריך ימים רבים: **משל סיה**. ללמוד
 ממנו תשובות למקטרגים (י) על מדת הדין
 ואשין אדם נתפס על זערו: **איש היה**.
 אלמא הוה: **אלא מעתה ולרש אין כלל**
וכו'. וספיה דקרא ותהי לו (י) לזכר:
 מי הוה. משום דכתיב ותהי:
 אימא

כִּי שָׁם חִלְקֶת מִחוּקֶק סָפֹן רַב
הָיָה בָּאָרֶץ עֹץ אִיּוֹב שָׁמוֹ וְכִּי
עֵץ הַכִּי קָאמֵר לֵהוּ מֹשֶׁה לַיִּשְׂרָאֵל
עַל דִּוְרוֹ כַּעֵץ יְתִיב הֵהוּא מֵרֵב
לֹא הָיָה וְלֹא נִבְרָא אֲלֵא מִשֵּׁשׁ
אִיּוֹב שָׁמוֹ אֲלֵא מַעֲתָה¹⁸ וְלִרְשָׁהּ
וְגו' מִי הוּא אֲלֵא מִשֵּׁל בַּעֲלָמָא
רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי אֱלֵעָזָר דְּאָמְרֵי הָ
הָיָה מִיִּתְיָבִי יְמֵי שְׁנוֹתָיו שֶׁל אֱלֹ

ועל ידי שלשה בני קרח ירמיה כתב ספרו וספר מלכים וקנינות חזקיה וסיעתו כתבו (ימש"ק סימן) ישעיה משלי שיר השירים וקהלת אנשי כנסת הגדולה כתבו (קנדר"ג סימן) יחזקאל ושנים עשר דניאל ומוגילת אסתר עזרא כתב ספרו ויחס של דברי הימים עד לו מסייעא ליה לרב דאמר רב יהודה אמר רב לא עלה עזרא מבבל עד שיחס עצמו ועלה וזאן אסכיה נחמיה בן חכליה אמר מר יהושע כתב ספרו שמונה פסוקים שבתורה תניא כמאן דאמר שמונה פסוקים שבתורה יהושע כתב⁶ דתנ' ירמיה שם משה עבד ה' אפשר משה⁷ (מת) וכתב וימת שם משה אלא עד כאן כתב משה⁸ מכאן ואילך כתב יהושע דברי ר' ואמרי לה ר' נחמיה אמר לו ר"ש אפשר ס"ת חסר אות אחת וכתבי² לקוח את ספר התורה הזה אלא עד כאן הקב"ה אומר (6) ומושה אומר וכתב מכאן ואילך הקב"ה אומר ומושה כותב בדמע כמו שנאמר להלן³ ויאמר להם ברוך מפיו יקרא אלי את כל הדברים האלה ואני כותב על הספר בדיו כמאן אזלא הא דא"ר יהושע בר אבא אמר רב גידל אמר רב⁴ שמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותן לימא⁵ (ר"י היא) ודלא כר"ש אפילו תימא ר"ש הואיל ואשתנו אשתנו: יהושע כתב ספרו והכתיב¹ ירמיה ויהושע בן נון עבד ה' דאסכיה אלעזר והכתיב⁵ ואלעזר בן אהרן מת דאסכיה פנחס שמואל כתב ספרו והכתיב⁶ ושמואל מת דאסכיה גר החוזה ונתן הנביא דוד כתב ספר תהלים על ידי עשרה זקנים וליחשוב גמי איתן האזרחי אמר רב איתן האזרחי זה הוא אברהם כתיב הכא⁷ איתן האזרחי וכתבי התם⁸ מ' העיר ממזרח צדק [וגו'] קא חשיב משה וקא חשיב הימן והאמר רב הימן זה משה כתיב הכא הימן וכתבי התם⁹ בכלל ביתי נאמן הוא תרי הימן הוו משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב מסייעא ליה לר' לוי בר לחמא דא"ר לוי בר לחמא¹⁰ איוב בימי משה היה כתיב הכא¹⁰ מי יתן אפוא ויכתבון מלי וכתבי התם¹¹ ובמה יודע אפוא ואימא בימי יצחק דכתיב¹² מי אפוא הוא הצד ציד ואימא בימי יעקב דכתיב¹³ אם כן אפוא זאת עשו ואימא בימי יוסף דכתיב¹⁴ איפה הם רועים לא ס"ד דכתיב מי יתן בספר ויוחקו ומושה הוא דאיכרי מחוקק דכתיב¹⁵ וירא ראשית לו זמר איוב בימי מרגלים היה כתיב הכא¹⁶ איש התם¹⁷ היש בה עץ מי דמי הכא עוץ התם ישנו לאותו אדם ששנותיו ארוכות כעץ ומגן קמיה דר' שמואל בר נחמני ויתיב וקאמר איוב א"ל עלך אמר קרא איש היה בארץ עוץ כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה בא גמי משל בעלמא א"כ שמו ושם עירי למיה יהו איוב מעולי גולה היה ובית מדרשו במבריא ממשעה שנכנסו ישראל למצרים ועד שיצאו

הוא יכול לעמוד בהן דאי סבר האי אמורא דאיוז לא היה שצאו עליו יסורין:
הוא אותם לדיק שהיה יכול לעמוד באותן יסורין:

וַעֲלֵךְ יְדֵי שְׁלֹמֹה וְעַל יְדֵי בְנֵי קְרָח. לְפִי הַסְּפָרִים דְּגָרַס שְׁלֹמֹה ז"ל לְסָפֵק הוּא מַשְׁלָה בְּנֵי קְרָח וְהוּא אֲצִיזָאֵךְ וְכַסְפִּים לְדָג שְׁלֹמֹה אֵלֶּה הֵיוּ אֲסָף אֲצִיזָאֵךְ אֵלֶּה הָיוּ אֲסָף הַלְוִיִּם הַמְּשֻׁרָּרִים וְ"א"ת וְהִנְהוּ דְלֵאל אֲרִי' לִיה אֲמַאי לֹא חֲשַׁב לִיה הֵא חֲשַׁב (ע) לְסָפֵק אֲלֵהֶם מִשְׁפָּטֵי דְגָרִי' וְכִי' דְּדוּר וְהַתְּפִלָּה

על שלמה מדע דכתיב בסוף המזמור
כלו תפלות דוד ואי' לספרים דגרסי
ששלמה הכתיב כלו תפלות דוד וי"ל לפי
שסמיימו דוד והא דכתיב נמי שיר
המעלות לשלמה דוד כמו כן אמרו דכל
החמש עשרה מעלות דוד אמרו ויש
ספרים דקא חשיב אזכרם ואינן
האזכורי וגרים לקמן דקא חשיב אזכרם
וקא חשיב איתן והאמר רב איתן
האזכורי הוא אזכרם ומשני איתן
האזכורי דקא חשיב הכא יעקב וקשה
להאי גירסא דמנא לן דדוד כחז ספרו
על יי' אזכרם כיון דאיתן האזכורי
גלאו היי' אזכרם: **ירמיה** **כתב**
ספרו וספר מלכים. והא ללא כחז
ישעיה דהיה קודם ירמיה ספר מלכים
לפי שנהרג ולא היה בסוף מלכים
ומנשה ואילן (לפי שנהרג) ואפילו
ספרו לא כחז: **חזקיה** **וביתו**
כתבו ישעיה. לפי שחזקיה גרס להם
לכתוב בתורה כגלה הדבר על שמו
לאצלל הוא לא כתבו שרי מת קודם
לישעיה דמנשה: **בן** **בנו** **הרג**
לישעיה: **עד** **אז** **פירש ר"ח** **עד**
פסוק **ולו אחים** **בני יהושפט** (דה"צ
גא) ומסייע לרב שיחם עצמו ועלה
שיחוס עצמו כחז לפני זה הפסוק
וקשה לפירושו דכל"ל עד ולו בוי"ו:
פ"ה **דיוקא** **לא** **כתב ספרו** **פי**
שחיה בחוצה לארץ. וקשה: **דלא**
ירמיה **נמי** **בחוץ** **לארץ** **היה** **שולן**
למלכים **ומנא** **שם** **חיה** **נבואות** **ולא**
מנינו **שחז** **יותר** **לארץ** **ישראל**:

שמונה פסוקים שבתורה. ה"ר
משולם היה מרצין מכאן
לקורות לאחד אותן ח' פסוקים שלא
יקרא עמו שלים צבור^א ואין נראה
לדעת כל המורה כולם נמי אלא
קורות דהמין בגמילה (דף כ"א) קורא
שנים יצאו ואמר בגמ' תנא מה שאין
כן בתורה ואומר ר"ת^ב דיחיד קורא
בצלה הפסקה שלא יקראו שנים זה ד'
בצלה הפסוקים וזה ד'^א ומה שנוהגים עתה
לקרוא שנים [בכל המורה] אומר ר"ת
בעצמו שלא יתבייש שמי ששאלו יודע לקרות
בצמיה כענין שמשלים שישמע ביצורים
ש"פג מ"ו) דתנן כל מי ששאל לקרות
קורא בעצמו ושאלו יודע לקרות מקריין
לפניו נמנעו מלהציא ביצורים התקין
שיהיו מקריין את מי שיועד לקרות ואת
מי שאלו יודע לקרות והא דאמר
ביצורשמי ימנעו רבי שמואל בר רב
יחנא קורא על צ"י כנישתא וזהו חזון
הקאים הקורא ולא קאי בר אינא תחמי
א"ל אסור כשם שנתנה תורה על ידי
סרסור כך אנו צריכין לנהוג בה על
ידי סרסור אע"ג דמשמע שחן עומד
אצל הקורא לא שיקרא עמו אלא יעמוד
וייקרא אותם שיש להם לקרות כדי
שתנתן תורה על ידי סרסור ועוד אומר
רבינו דיוכל להיות שקלם יקראו לו בנחת
והא דמשמע בגמילה שלא יקראו שנים
היינו שניהם שזין בחול רס:

לֹא אָמַר הַכְּתוּב שֶׁצָאוּ עֲלֵיוֹ ^ה לַהֲדוּיֶעָךְ
לֹא אִ"כ מֵאִי קָאָמַר שְׁמוֹ וְשֵׁם עִירוֹ

בלעם

(א) נראה דרבינו גרס גם וע"י שלמה וכמו שהוצא בתוס' ולפיכך הוצרך לומר דקחשיב י' לצד מאדם הראשון: